

Amsterdam, 27 juni 2023

Geachte heer/mevrouw,

Graag reageert de Verenigde Betaalinstellingen Nederland (VBIN.nl) op de consultatie Wijzigingswet beperking toegang UBO-registers (Overheid.nl | Consultatie Wijzigingswet beperking toegang UBO-registers (internetconsultatie.nl) die is aangekondigd via de website van de Rijksoverheid op 30 mei 2023.

VBIN is de branchevereniging voor de in de Wet op het financieel toezicht (Wft) omschreven betaalinstellingen, elektronischgeldinstellingen en ondernemingen die het bedrijf maken van betaaldienstverlening in Nederland in het algemeen. De VBIN is opgericht vanuit de behoefte binnen de branche om haar gemeenschappelijke uitgangspunten, doelstellingen en belangen (inter)nationaal te verwoorden en uit te dragen.

Inleiding

Op 27 september 2020 is het UBO (Ultimate Beneficial Owner)-register in Nederland in werking getreden.

De overgangsfase van 18 maanden, waarin de desbetreffende ondernemingen de tijd hadden het register te vullen, is beëindigd op 27 maart 2022.

Gedurende de aanloop naar de implementatie in de Nederlandse wetgeving is de VBIN actief betrokken geweest door:

- reactie te geven op de consultatie (Overheid.nl | Consultatie Implementatiebesluit registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten (internetconsultatie.nl),
- gesprekken te voeren met het Ministerie van Financiën, de Kamer van Koophandel (KvK) en uiteraard ook met De Nederlandsche Bank N.V. (DNB).

Ook na de implementatie in de Nederlandse wetgeving, is de VBIN actief betrokken door deelname aan Gebruikersraad UBO-register¹.

Middels deelname aan de Gebruikersraad UBO-register heeft de VBIN ook kennisgenomen van de standpunten van de andere stakeholders waaronder de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB), de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB), het Verbond van Verzekeraars, de Belastingdienst en de KvK.

Steeds hebben we namens en in overleg met de sector onze zorgen geuit over:

1. de (kwaliteit van) de vulling van het UBO register;
2. de werkbaarheid van de terugmeldplicht;
3. de administratieve en financiële lasten; en
4. de communicatie richting de registratieplichtige partijen en de sector
5. de gebrekkige technische (IT) oplossingen m.b.t. informatie-uitwisseling vanuit de KvK.

¹ Gebruikersraad UBO register (geïnitieerd door Ministerie van Financiën) is een platform voor de grotere gebruikers om ervaringen te delen over de werking en het gebruikersgemak. Daarnaast biedt het de ministeries de gelegenheid om relevante informatie over ontwikkelingen rond het register te delen

Uitgangspunten in de consultatie

In de Wijzigingswet beperking toegang UBO-registers worden de regels rondom de toegang tot geregistreerde informatie over de uiteindelijk belanghebbende van zowel vennootschappen en andere juridische entiteiten als trusts en soortgelijke juridische constructies aangepast.

Omdat het hier gaat om informatie over UBO's die is opgenomen in het UBO-register voor vennootschappen en andere juridische entiteiten dan wel in het UBO-register voor trusts en soortgelijke juridische constructies, is aanpassing van zowel de Handelsregisterwet 2007 als de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van de trusts en soortgelijke juridische constructies nodig.

Het begon op 22 november 2022 toen het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ EU) een uitspraak deed in een prejudiciële zaak over het Luxemburgse UBO-register.

In deze uitspraak wordt een specifiek onderdeel van de gewijzigde Europese anti-witwasrichtlijn over de openbare toegankelijkheid van het UBO-register ongeldig verklaard. Dit onderdeel van de richtlijn is nu net geïmplementeerd in de Nederlandse regelgeving, en zo wordt op deze wijze het Nederlandse UBO-register ongeldig verklaard. Dit vereist een spoedige wetsaanpassing.

Onderhavig wetsvoorstel strekt ertoe de toegang tot de Nederlandse UBO-registers te beperken. Deze beperking houdt in dat enkel nog toegang behouden tot de UBO-registers:

1. partijen waarvan op basis van de anti-witwasrichtlijn verplichte toegang moet worden geregeld, te weten: de bevoegde autoriteiten en FIUs, de meldingsplichtige entiteiten in het kader van het cliëntenonderzoek dat zij op grond van de anti-witwasrichtlijn moeten verrichten, elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die een legitiem belang kan aantonen en – in het geval van het UBO-register voor trusts en soortgelijke juridische constructies – natuurlijke en rechtspersonen voor zover het juridische constructies betreft met een meerderheidsbelang in een buiten de EU opgerichte juridische entiteit;
2. partijen die toegang krijgen in het belang van de naleving van sancties en het toezicht en de handhaving daarop;
3. Bestuursorganen waarvoor het in verband met een wettelijke of Europeesrechtelijke verplichting noodzakelijk is om UBOs te achterhalen; en
4. Partijen die staan ingeschreven in de UBO-registers, voor zover het hun eigen gegevens betreft.

Reactie VBIN

De VBIN heeft eerder, ook in een collectief met de NVB en het Verbond van Verzekeraars meerdere malen haar zorgen geuit over de kwaliteit, de werkbaarheid, de administratieve en financiële lasten

en de communicatie naar de registratieplichtige partijen en de sector (*Verbond, NVB en VBIN pleiten voor betrouwbaar en actueel UBO-register*)

De bezwaren blijven bestaan aangezien deze wijzigingswet 'slechts' het toegangsaspect behandelt van het UBO register.

Indien het UBO register (in beperkte vorm) weer toegankelijk wordt, is de VBIN niet voornemens om nog een hersteloperatie te gaan uitvoeren. Zoals de VBIN eerder heeft geadresseerd in de Nota UBO Register en sluiting (*20230502-Nota-UBO-register-sluiting.pdf (vbin.nl)*), kunnen betaalinstanties en EGI's risico gebaseerd een nieuwe zakelijke relatie aangaan zonder onderzoek naar het UBO-register uit te voeren, totdat de toegang tot het UBO-register hersteld zou zijn voor betaaldienstverleners.

De onuitvoerbaarheid van het UBO onderzoek impliceert hier uiteraard ook het niet kunnen uitvoeren van de terugmeldplicht. Ook de hersteloperatie van de terugmeldplicht zal niet worden uitgevoerd door de leden van de VBIN.

In de Memorie van toelichting zijn de volgende passages opgenomen:

“Daarnaast verduidelijkt onderhavig wetsvoorstel met artikel 7, eerste lid, onderdeel a, in de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies voor Wwft-instellingen dat zij in het kader van het cliëntenonderzoek UBO-informatie uit het UBO-register voor trusts en soortgelijke juridische constructies kunnen raadplegen.

Daarbij dient wel te worden opgemerkt dat Wwft-instellingen hun cliëntenonderzoek niet louter mogen baseren op de informatie die in het register is opgenomen.”

Hoe strookt het bovenstaande met de FATF Interpretive Note to Recommendation 10: “The relevant identification data may be obtained from a public register, from the client, or from other reliable sources”.

Een ander probleem wat de VBIN voorziet, is een stijging van de kosten. Doordat er aanpassingen worden gemaakt in de beperking van de toegang zullen de kosten stijgen. Impliceert dit dan ook een kostenstijging bij het opvragen van een uittreksel? De VBIN heeft al aangegeven dat de kosten niet in verhouding zijn met de kosten in de andere Europese landen voor de inzage.

De VBIN is uiteraard bereid om bovenstaande punten in een gesprek met de beleidsverantwoordelijke ministeries en de Kamer van Koophandel toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur van de VBIN,

Ondertekend door:

Maurice Jongmans - Voorzitter